



**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Anatolii Jurcov,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolii Jurcov împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina și Liudmilei Taban cu privire la încasarea prejudiciului material,

împotriva încheierii din 9 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel declarată de Anatolii Jurcov împotriva hotărârii din 28 august 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina,

(Dosarul nr. 2r-155/24

PIGD Nr.2-22089036-01-2r-27032024)

Restituirea nejustificată a cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

Judecătoria Orhei, sediul Rezina (jud. N. Chirilov)
Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Pahopol, R. Pulbere, D. Dulghieru)

6 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând, în lipsa părților, recursul declarat de Anatolii Jurcov,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi, *judcători*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 23 iunie 2022, Anatolii Jurcov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina și Liudmilei Taban cu privire la încasarea prejudiciului material.

2. Prin hotărârea din 28 august 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Anatolii Jurcov.

3. La 4 septembrie 2023, Anatolii Jurcov, prin intermediul oficiului poștal, a declarat apel împotriva hotărârii din 28 august 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Rezina.

4. Prin încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Anatolii Jurcov și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate în limba de stat, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri.

5. La 11 decembrie 2023 Anatolii Jurcov a înaintat recuzare judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Ion Secrieru, Marina Anton, Vitalie Cotorobai de la examinarea în ordine de apel a cauzei civile, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Jurcov Anatolii împotriva Administrației Penitenciarului nr.17 Rezina și Ludmilei Taban cu privire la încasarea prejudiciului material.

6. Prin încheierea din 19 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a respinsă ca fiind neîntemeiată cererea de recuzare înaintată de Anatolii Jurcov, judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Ion Secrieru, Marina Anton, Vitalie Cotorobai de la examinarea cauzei date, în ordine de apel.

7. Prin încheierea din 9 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost declinată competența completului din cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, la examinarea prezentei cauze în materia de drept comun, în favoarea completelor de judecată specializate în materie civilă de drept comun ale Curții de Apel Chișinău și s-a remis dosarul Președintelui Curții de Apel Chișinău, spre redistribuire aleatorie judecătorilor din completele specializate în materie civilă de drept comun ale Curții de Apel Chișinău.

8. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, la 11 ianuarie 2024, cauza a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, în mod aleatoriu, judecătorului Dorin Dulghieru.

9. Prin încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de către Anatolii Jurcov cu privire la accelerarea examinării în ordine de apel a cauzei civile, intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Anatolii Jurcov împotriva Administrației Penitenciarelor nr. 17 Rezina și Ludmillei Taban cu privire la încasarea prejudiciului material.

10. Prin încheierea din 9 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel declarată de Anatolii Jurcov împotriva hotărârii din 28 august 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, din motiv că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței expuse în încheierea din 19 octombrie 2023.

11. La 1 martie 2024, prin intermediul oficiului poștal, Anatolii Jurcov a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 9 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia cu casarea încheierii instanței de apel.

12. În argumentarea recursului a invocat că fiind etnic rus, limba rusă este unica limbă pe care o posedă. Totodată, având în vedere faptul că este deținut într-o instituție penitenciară, dânsul este privat de dreptul la libera circulație și respectiv, de posibilitatea să efectueze traduceri ale cererilor sale.

13. Recurentul a mai indicat că încheierea instanței de apel este contrară practicii judiciare uniforme și îi lezează drepturile sale fundamentale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

15. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

16. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

17. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

18. Art.13 alin. (1) din Constituție:

„Limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.”

19. Art. 118 alin. (1) din Constituție:

„Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de protecția statului atât în țară, cât și în străinătate.”

20. Art. 9 alin. (1)- (4) din Legea cu privire la organizarea judecătorească nr. 514 din 06 iulie 1995:

„Procedura judiciară se desfășoară în limba română. Persoanele care nu posedă sau nu vorbesc limba română au dreptul de a lua cunoștință de toate actele și lucrările dosarului, de a vorbi în instanță prin interpret. În cazurile și în modul prevăzute de legislația procesuală, procedura judiciară se poate desfășura și în altă limbă, în condițiile Legii cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Moldova. În cazul când procedura judiciară se efectuează în altă limbă, documentele procesuale judiciare se întocmesc în mod obligatoriu și în limba română.”

21. Art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.”

22. Art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

23. Completul de judecată atestă că încheierea contestată a fost emisă la 9 februarie 2024 și expediată lui Anatolii Jurcov la 16 februarie 2024 (f.d.31, Vol. II). Însă la materialele cauzei nu se atestă dovada de recepționare a actului judecătoresc. Prin urmare, recursul declarat la data de 1 martie 2024, prin intermediul oficiului poștal, se consideră depus cu respectarea termenului de declarare a recursului.

24. În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea din 28 august 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, a fost contestată cu apel de către Anatolii Jurcov la 4 septembrie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 182-194, Vol. I).

25. Prin încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel declarată de Anatolii Jurcov și s-a comunicat apelantului despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate în limba de stat, acordându-i pentru aceasta un termen de 15 zile din momentul recepționării prezentei încheieri (f.d.239-241, Vol. I).

26. Ulterior, instanța de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, prin încheierea din 9 februarie 2024, a restituit apelul declarat de Anatolii Jurcov împotriva hotărârii din 28 august 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina (f.d.22-30, Vol. I).

27. Completul de judecată relevă că instanța de apel a motivat restituirea cererii de apel depuse de Anatoli Jurcov prin faptul că apelantul nu a înlăturat în interiorul termenului acordat de instanță neajunsurile indicate în încheierea din 19 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

28. Prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul și de a casa încheierea contestată, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, la etapa primirii cererii de apel, din motivele ce succed.

29. Completul de judecată subliniază că unul din principiile fundamentale ale procesului civil este principiul limbii oficiale de procedură, care este consacrat în art. 118 din Constituție, art. 24 din Codul de procedură civilă și art. 9 din Legea cu privire la organizarea judecătorească, enunțate la pct. 15, 16, 18 al prezentei încheieri.

30. Din sensul normelor de drept sus citate, rezultă că procedura judiciară poate fi efectuată în altă limbă, însă documentele procesuale judiciare se întocmesc și se prezintă în mod obligatoriu și în limba română.

31. Totodată, din materialele dosarului, se reține cu certitudine că Anatolii Jurcov se află în detenție în Penitenciarul nr. 17 Rezina, unde își ispășește pedeapsa penală. Iar, conform susținerilor reclamantului, care este de etnie rus, limba rusă fiind limba pe care o posedă, este în imposibilitate de a prezenta actele în limba română.

32. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, la emiterea încheierii din 9 februarie 2024, Curtea de Apel Chișinău nu a luat în considerare că restituirea cererii de apel depusă de Anatolii Jurcov, în temeiul invocat, este de natură să afecteze esența dreptului acestuia, în partea ce vizează accesul liber la justiție și garanțiile unui proces echitabil, stabilite prin sfera de incidență a art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

33. Or, obligarea lui Anatolii Jurcov de a prezenta cererea de apel motivată în limba română, ținând cont că faptul că acesta nu o posedă și, aflându-se în condiții de detenție, este în custodia statului și, respectiv, în imposibilitate de a beneficia de serviciile unui traducător autorizat pentru a înlătura neajunsurile menționate, ar constitui o îngrădire a dreptului lui Anatolii Jurcov de acces liber la justiție, consfințit, inter alia, prin art. 20 din Constituția Republicii Moldova.

34. De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, în cazul de față, împrejurările în care se află recurentul, și anume aflarea acestuia în custodia statului, precum și interacțiunea limitată cu mediul înconjurător în plan social, generează o protecție mai largă și mai flexibilă a

acestei categorii de justițiabili, în partea ce ține de accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil, garanții înglobate de art. 6 § 1 din Convenție.

35. Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va admite recursul, va casa încheierea din 9 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei în instanța de apel, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

36. Ținând cont de cele expuse supra și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Admite cererea de recurs depusă de Anatolii Jurcov.

Casează integral încheierea din 9 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Anatolii Jurcov împotriva Administrației Penitenciarului nr. 17 Rezina și Liudmilei Taban cu privire la încasarea prejudiciului material, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi